

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 14 czerwca 2024 r.

IN.III.431.1.2024.GT

**Pan
Tadeusz Zapotoczny
Przewodniczący Zarządu
Gminnej Spółki Wodnej
w Branicach
ul. Słowackiego 3
48-140 Branice**

Wystąpienie pokontrolne

I. Podstawowe informacje formalno-prawne dotyczące kontroli.

1) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Gminna Spółka Wodna w Branicach (zwana dalej GSW w Branicach), ul. Słowackiego 3, 48-140 Branice.

2) Podstawa prawna podjęcia kontroli:

- art. 6 ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224),
- art. 175 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.),
- umowa dotacji numer 7831/19/2023 z dnia 13 listopada 2023 r., zawarta pomiędzy Wojewodą Opolskim a Gminną Spółką Wodną w Branicach na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych w 2023 r.

3) Zakres kontroli:

- a) przedmiot kontroli:** wykorzystanie dotacji podmiotowej przekazanej przez Wojewodę Opolskiego na dofinansowanie działalności bieżącej w ramach zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych w 2023 r.,

w oparciu o zapisy umowy dotacji nr 7831/19/2023 z dnia 13 listopada 2023 r., w tym:

- prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji podmiotowej oraz wydatków dokonywanych z tych środków,
- weryfikacja dokumentacji uzasadniającej wybór zadania do realizacji z przyznanej dotacji oraz dokumentacji dotyczącej sposobu wyboru wykonawcy zadania objętego dotacją,
- osiągnięcie efektów rzeczowych, poprzez przeprowadzenie wizji w terenie,
- kontrola innych dokumentów związanych z realizacją umowy dotacji.

b) okres objęty kontrolą: 2023 r.

4) Rodzaj kontroli: problemowa.

5) Tryb kontroli: zwykły.

6) Termin kontroli: 15, 17 kwietnia 2024 r. – dwa dni.

7) Skład zespołu kontrolnego:

Grażyna Turczyńska – Starszy Inspektor Wojewódzki, Oddział Środowiska i Rolnictwa, Wydział Infrastruktury i Nieruchomości Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego – kierownik zespołu kontrolnego;

Przemysław Wanke – Inspektor Wojewódzki, pracownik Oddziału Środowiska i Rolnictwa, Wydziału Infrastruktury i Nieruchomości Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

8) Kierownik jednostki kontrolowanej: Tadeusz Zapotoczny – Przewodniczący Zarządu Gminnej Spółki Wodnej w Branicach, data objęcia stanowiska służbowego – 1 stycznia 2009 r. (Uchwała nr 1/2008 Walnego Zgromadzenia Gminnej Spółki Wodnej w Branicach z 18.12.2008 r.). Pan Tadeusz Zapotoczny sprawuje funkcję przewodniczącego GSW w Branicach nieprzerwalnie od 2009 r. Zgodnie z zapisami § 22 statutu GSW w Branicach, zarząd spółki jest wybierany spośród członków spółki na okres pięciu lat. Aktualny zarząd powołany został uchwałą nr 1/2022 Walnego Zgromadzenia Gminnej Spółki Wodnej w Branicach z 30.06.2022 r.

9) Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej: Gminnej Spółce Wodnej w Branicach, pod pozycją nr 1.

II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta:

W wyniku przeprowadzonej kontroli, działalność Gminnej Spółki Wodnej w Branicach, w kontrolowanym zakresie, ocenia się **negatywnie**.

Powyższą ocenę oparto na niżej opisanych ustaleniach.

Gminna Spółka Wodna w Branicach funkcjonuje w oparciu o statut zatwierdzony przez Starostę Głubczyckiego decyzją z 4 października 2002 r., znak OŚ.6212/3/2002, zmieniony decyzją Starosty Głubczyckiego z 6 lutego 2023 r., znak OŚ.6343.2.2023.

Zgodnie z zapisami statutu, terenem działania spółki wodnej, jest obszar gminy Branice.

Gminna Spółka Wodna w Branicach została utworzona do wykonywania i utrzymywania oraz eksploatacji urządzeń służących do:

- ochrony wód przed zanieczyszczeniem,
- ochrony przed powodzią,
- melioracji wodnych oraz prowadzenia racjonalnej gospodarki na terenach zmeliorowanych,
- utrzymania wód,
- wykorzystania wody do celów przeciwpożarowych,
- zapewnienia wody dla ludności.

Spółka osiąga swoje cele m.in. poprzez budowę, rozbudowę i konserwację urządzeń wodnych.

Spółka posiada wykazy osób zobowiązanych do konserwacji urządzeń melioracyjnych półpodstawowych i szczegółowych oraz wykazy urządzeń i budowli – melioracje szczegółowe, a także mapy ewidencji gruntów z naniesionymi urządzeniami wodnymi, będącymi w zarządzie GSW w Branicach.

Wykazy i mapy sporządzone zostały odrębnie dla poszczególnych miejscowości położonych w gminie Branice (Bliszczyce, Boboluszki, Branice, Dzbańce, Dzierżkowice, Gródczany, Jabłonka, Jakubowice, Jędrychowice, Lewice, Michałkowice, Niekazanice, Posucice, Turków, Uciechowice, Wiechowice, Włodzienin, Wódka, Wysoka).

Przedmiotowa kontrola wykazała, że rowy melioracyjne o numerach: 1314, 1318, 1318/1 położone w Branicach, znajdują się na mapie oraz w wykazie urządzeń i budowli – melioracje szczegółowe sporządzonym dla miejscowości Branice. Podane oznaczenia rowów odzwierciedlają numery działek ewidencyjnych użytkowanych jako rowy. Na mapie ewidencji gruntów z naniesionymi urządzeniami wodnymi będącymi w zarządzie GSW w Branicach, rowy te mają oznaczenia:

- R-53 - rów położony na działce 1314,
- R-51 - rów położony na działce 1318,
- R-51 - rów położony na działce 1318/1.

Natomiast rów o numerze 1312 (położony na działce ewidencyjnej nr 1312), na mapie ewidencji gruntów z naniesionymi urządzeniami wodnymi będącymi w zarządzie GSW w Branicach, jest oznaczony jako wał przeciwpowodziowy. Przyległy do wału rów, znajdujący się na działce ewidencyjnej o numerze 1313, oznaczony został na ww. mapie jako rów nr 26.

W wyniku kontroli dokumentacji uzasadniającej wybór zadania do realizacji z przyznanej dotacji ustalono, iż Walne Zgromadzenie Gminnej Spółki Wodnej w Branicach uchwałą nr 5/2023 z dnia 26.01.2023 r. w sprawie uchwalenia budżetu na 2023 rok wraz z ustaleniem planu pracy GSW w Branicach, spośród zadań objętych dotacją w miejscowości Branice zaplanowało do wykonania jedynie prace na rowie nr 1314 (600 m). Następnie Zarząd Gminnej Spółki Wodnej w Branicach uchwałą nr 1/2023 z 10.10.2023 r. w sprawie zmiany planu pracy, przyjął do konserwacji w 2023 r. dodatkowe rowy melioracyjne o numerach: 1318, 1318/1 i 1312 położone w Branicach. Zmiana planu pracy podyktowana została przyznaniem przez Wojewodę Opolskiego dodatkowych środków na konserwację rowów w ramach dotacji podmiotowej dla spółek wodnych.

Wyboru wykonawcy robót dokonano w oparciu o zapytanie ofertowe z 10 października 2023 r., obejmujące czyszczenie i konserwację (wykaszenie skarp, odkrzaczanie i odmulanie) rowów melioracyjnych o numerach: 1314, 1318, 1318/1 i 1312 położonych w obrębie wsi Branice. Jedynym kryterium oceny oferty była cena realizacji zamówienia. Zapytanie ofertowe skierowano do dwóch podmiotów:

- 1) „Grabowski” Usługi Ziemne, Łukasz Grabowski, Uciechowice 50, 48-140 Branice,
- 2) Witold Kantor FUH Sto %, ul. Główna 93, 48-140 Branice.

W odpowiedzi na zapytanie ofertowe ww. firmy złożyły swoje oferty (każda ze złożonych ofert zawierała osobne wyliczenia dla poszczególnych rowów). Na posiedzeniu Zarządu Gminnej Spółki Wodnej w Branicach w dniu 31 października 2023 r. dokonano wyboru najkorzystniejszej oferty, tj. oferty firmy „Grabowski” Usługi Ziemne, Łukasz Grabowski. Z wykonawcą robót GSW w Branicach podpisała 20 listopada 2023 r. umowę na wykonanie prac konserwacyjnych polegających na wykaszaniu skarp, odkrzaczaniu oraz odmulaniu rowów melioracyjnych o numerach: 1314, 1318, 1318/1 i 1312 w Branicach (na łącznej długości 990 mb.).

Ponieważ wydatkowanie środków publicznych (w tym dotacji z budżetu państwa) powinno odbywać się m.in. przy zapewnieniu zasady równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości, pouczo przewodniczącego GSW w Branicach o potrzebie kierowania zapytania ofertowego do co najmniej trzech firm. Zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów oraz w sposób umożliwiający terminową realizację zadań, a także w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. W oparciu o art. 47 ww. ustawy o finansach publicznych, podmiot wnioskujący o przyznanie środków publicznych na realizację wyodrębnionego zadania, powinien przedstawić ofertę wykonania zadania zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji, gwarantującą wykonanie zadania w sposób efektywny, oszczędny i terminowy. Skierowanie zapytania ofertowego jedynie do dwóch firm mogło stworzyć ryzyko naruszenia przepisów ustawy o finansach publicznych.

Dnia 13 listopada 2023 r. Wojewoda Opolski zawarł z Gminną Spółką Wodną w Branicach umowę dotacji nr 7831/19/2023 na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych w 2023 r. Na podstawie ww. umowy, Wojewoda Opolski przyznał GSW w Branicach dotację podmiotową w wysokości 24 924,25 zł (słownie: dwadzieścia cztery tysiące dziewięćset dwadzieścia cztery złote 25/100), z budżetu Wojewody Opolskiego i rezerwy celowej budżetu państwa (część 83, poz. 50). Spółka wodna, przesłała Wojewodzie Opolskiemu dokumenty niezbędne do zawarcia umowy, przekazania i rozliczenia dotacji, tj.:

- Załącznik nr 1 do umowy dotacji – Wniosek o przyznanie dotacji podmiotowej w 2023 r.,

- Załącznik nr 2 do umowy dotacji – Wykaz zadań do realizacji ze środków dotacji podmiotowej w 2023 r.,
- Załącznik nr 3 - Wykaz wykonanych zadań,
- kopię faktury wraz z opisem zgodnym z postanowieniami § 3, ust. 2 umowy dotacji numer 7831/19/2023 z 13 listopada 2023 r.,
- kopię: protokołu powykonawczego nr 1/12/2023 z 30.11.2023 r., czterech kosztorysów powykonawczych i umowy zawartej z wykonawcą robót,
- Załącznik nr 4 - Rozliczenie końcowe dotacji wraz z dowodem zapłaty za zrealizowane zadanie.

Podczas kontroli pouczone przewodniczącego GSW w Branicach o konieczności terminowego przekazywania dokumentów potwierdzających finansowe rozliczenie dotacji, tj. załącznika nr 4 - Rozliczenie końcowe dotacji wraz z dowodami zapłaty za zrealizowane zadanie. Przedmiotowy załącznik został złożony do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego 16 stycznia 2024 r. Zgodnie z § 3, ust. 7 umowy dotacji numer 7831/19/2023 z 13 listopada 2023 r. rozliczenie końcowe dotacji, sporządzone na formularzu stanowiącym załącznik nr 4 do umowy, wraz z potwierdzonymi za zgodność z oryginałem kserokopiami dokumentów potwierdzających zapłatę za zrealizowane zadanie dofinansowane z budżetu państwa, spółka powinna złożyć Wojewodzie Opolskiemu w terminie 14 dni od dnia otrzymania środków dotacji podmiotowej. Ponieważ dotacja budżetu państwa została przekazana spółce 18 grudnia 2023 r., termin na przekazanie dokumentów rozliczeniowych upłynął 2 stycznia 2024 r.

Zgodnie z przedstawioną dokumentacją rozliczeniową, spółka wodna wykorzystwała przyznaną dotację w wysokości 24 924,25 zł na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych. Kontrolującym przedstawiono dokumenty rozliczeniowe na łączną kwotę 37 761,00 zł (z czego dotacja podmiotowa rozliczona została na kwotę 24 924,25 zł).

Zgodnie z dokumentacją przekazaną Wojewodzie Opolskiemu, 30 listopada 2023 r., w ramach umowy dotacji nr 7831/19/2023 z 13 listopada 2023 r., wykonano konserwację robót melioracyjnych polegającą na wykaszaniu skarp, odkrzaczaniu oraz odmulaniu rowów o numerach: 1314, 1318, 1318/1 i 1312 w Branicach, na łącznej długości 990 mb.

Potwierdzono poniesienie wydatków w dniu 20 grudnia 2023 r.

W wyniku kontroli stwierdzono, że księgowość w Gminnej Spółce Wodnej w Branicach, prowadzona jest techniką tradycyjną w formie tabelarycznej. W celu przejrzystego rozliczenia dotacji, wyodrębniona została ewidencja księgowa środków otrzymanych z dotacji jako konto 427 „Rozliczenia dotacji”, na którym w 2023 r. prawidłowo zaksięgowano kwotę dotacji otrzymaną z Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w wys. 24 924,25 zł. Nie została natomiast wyodrębniona ewidencja księgowa wydatków dokonywanych ze środków dotacji.

Zgodnie z art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jednostki, którym została udzielona dotacja celowa, są obowiązane do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Ewidencja wydatków dokonywanych ze środków dotacji powinna być odrębnie prowadzona dla dotacji podmiotowej przekazywanej przez Wojewodę Opolskiego, zgodnie z § 5 ust. 1 umowy dotacji numer 7831/19/2023 z 13 listopada 2023 r.

Podczas kontroli potwierdzono, że Spółka Wodna dysponuje kompletną dokumentacją, zgodną z aktami przekazanymi do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Dokumenty związane z realizacją zadań objętych umową dotacji numer 7831/19/2023 z 13 listopada 2023 r., są przechowywane w siedzibie Gminnej Spółki Wodnej w Branicach, ul. Słowackiego 3, 48-140 Branice.

Oględzinom w toku kontroli poddano stan rowów melioracyjnych o numerach: 1314, 1318, 1318/1 i 1312 w Branicach.

Podczas oględzin ustalono, że roboty melioracyjne wykonane zostały na rowach o numerach: 1314 (R-53) oraz 1318 (rów nr 51) w Branicach. Ponadto, przeprowadzone oględziny potwierdziły, że rów o numerze 1312 jest w terenie wałem przeciwpowodziowym, a prace konserwacyjne przeprowadzono na rowie przyległym do tego wału, znajdującym się na działce ewidencyjnej o numerze 1313 (rów nr 26). Dodatkowo podczas wizji w terenie ustalono, że na rowie numer 1318/1 (rów nr 51) o długości 50 m, nie zostały przeprowadzone roboty konserwacyjne rozliczone umową dotacji nr 7831/19/2023 z dnia 13 listopada 2023 r. Nadmieniam, że zakres prac związanych z odmulaniem przedmiotowego rowu (numer 1318/1), zakontraktowano w umowie dotacji i rozliczono na docinku 100 mb. (dwukrotności długości rowu).

Zatem w ramach umowy dotacji nr 7831/19/2023 z dnia 13 listopada 2023 r. zawartej pomiędzy Wojewodą Opolskim, a Gminną Spółką Wodną w Branicach,

na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych, GSW w Branicach rozliczyła prace niewykonane na rowie o numerze 1318/1 w Branicach w wys. 2 644,50 zł, a Wojewoda Opolski przekazał GSW w Branicach dotację na dofinansowanie tychże prac w wysokości 1 745,51 zł.

Wobec powyższego, kwota 1 745,51 zł (słownie: jeden tysiąc siedemset czterdzieści pięć złotych 51/100) została pobrana niezgodnie z przeznaczeniem i podlega zwrotowi w ciągu 15 dni od dnia odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi począwszy od dnia przekazania dotacji z budżetu państwa, tj. od 18 grudnia 2023 r.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości:

Podczas wizji w terenie, w obecności Przewodniczącego Zarządu Gminnej Spółki Wodnej w Branicach stwierdzono, że nie zostały przeprowadzone prace konserwacyjne na rowie numer 1318/1 (rów nr 51) o długości 50 m w miejscowości Branice, które zostały rozliczone umową dotacji nr 7831/19/2023 z dnia 13 listopada 2023 r.

Zgodnie z art. 252 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wobec częściowego niewykonania prac objętych umową, kwota dotacji w wysokości 1 745,51 zł (słownie: jeden tysiąc siedemset czterdzieści pięć złotych 51/100) została pobrana niezgodnie z przeznaczeniem i podlega zwrotowi w ciągu 15 dni od dnia odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi począwszy od dnia przekazania dotacji z budżetu państwa, tj. od 18 grudnia 2023 r.

Ponadto, nie została wyodrębniona ewidencja księgowa wydatków dokonywanych ze środków dotacji, o czym mowa w § 5 ust. 1 umowy dotacji numer 7831/19/2023 z 13 listopada 2023 r.

W ramach kontroli stwierdzono również, że GSW w Branicach w dokumentach będących podstawą podpisania i rozliczenia umowy dotacji nr 7831/19/2023 z dnia 13 listopada 2023 r., błędnie oznaczyła jeden z rowów melioracyjnych. Nieprawidłowo wskazano numer rowu 1312 - prawidłowy numer to 1313. Działka ewidencyjna o numerze 1312 jest w terenie wałem przeciwpowodziowym, a prace

konserwacyjne przeprowadzono na rowie przyległym do tego wału, znajdującym się na działce ewidencyjnej o numerze 1313.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń:

nie zgłoszono zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej:

Stwierdzone nieprawidłowości należy usunąć poprzez:

- 1) Dokonanie zwrotu części dotacji przyznanej GSW Branicach w ramach umowy zawartej z Wojewodą Opolskim nr 7831/19/2023 z dnia 13 listopada 2023 r. w wysokości 1 745,51 zł (słownie: jeden tysiąc siedemset czterdzieści pięć złotych 51/100) z tytułu pobrania części dotacji niezgodnie z przeznaczeniem, w ciągu 15 dni od dnia odebrania Wystąpienia pokontrolnego przez jednostkę kontrolowaną wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia przekazania dotacji z budżetu państwa, tj. od 18 grudnia 2023 r.
- 2) W przypadku otrzymania kolejnej dotacji od Wojewody Opolskiego na dofinansowanie działalności bieżącej, w ramach zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych, należy:
 - a) zapewnić skuteczny nadzór nad wydatkami ponoszonymi na podstawie umowy o dotację podmiotową, celem wyeliminowania w przyszłości nieprawidłowego rozliczenia dotacji,
 - b) prowadzić wyodrębnioną ewidencję księgową wydatków dokonywanych ze środków dotacji,
 - c) zachować szczególną uwagę przy sporządzaniu dokumentów związanych z realizacją zadań przyjętych do realizacji z środków dotacji podmiotowej.

VI. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego dokumentu.

VII. Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Magdalena Turek

Zastępca Dyrektora

Wydział Infrastruktury i Nieruchomości